

ЗДОРОВ'Я ДИТИНИ ЧЕРЕЗ СИСТЕМУ ОСВІТИ (Концепція Програми)

Глоба О.А.¹, Курик М.В.¹, Тяжка О.В.²

*¹Український інститут екології людини, Київ, Україна,
E-mail: kurik@iop.kiev.ua*

²Національний медичний університет ім. О.Богомольця, Київ, Україна

Проблема. Стан здоров'я дітей дошкільного та шкільного віку погіршується з кожним роком, який віддаліє нас від часу Чорнобильської трагедії 20 століття. З одного боку через ендоекологічні проблеми здоров'я молодих батьків (покоління дітей, що народилось від ліквідаторів цієї аварії), негативний внесок екології столиці в здоров'я киян, сьогодні великий відсоток новонароджених дітей уже мають проблеми із здоров'ям. З іншого боку діти є найбільш сенситивними до екології довкілля. Нарада міністрів з екології 59 розвинених країн світу, яка відбулась в липні 2004 р. в м. Будапешті і яка була присвячена проблемі довкілля і здоров'я дітей. Нарада прийняла рішення, що здоров'я дітей є дуже чутливим до екологічних умов їх проживання і держави повинні сьогодні робити все, щоб захистити здоров'я дітей від негативного впливу умов їх проживання.

Особливо негативно впливає на здоров'я дітей сьогодні повітря і якість питної води. Виходячи із цього і реальної картини здоров'я дітей, проблемі екологічної безпеки здоров'я дітей держава повинна приділяти першочергову увагу і забезпечувати відповідні екологічні безпечні умови їх проживання і навчання.

Головними проблемами для здоров'я дітей є: ранній вік (6 років), коли дитина йде до школи, фактично із дитячого садочку, чи в дитячому садочку, а також довгий (12 років) термін навчання дитини в школі. Сьогодні ми маємо парадоксальну ситуацію, коли дитина в перший клас приходиться здоровою, а закінчує школу (навчальний) заклад фактично хворою (має один

або й кілька медичних діагнозів). Звичайно, ненормальна ситуація в країні, коли дитина ціною свого власного здоров'я набуває знання.

Обставини впливу щоденних негативних ендоекологічних факторів на здоров'я дитини вимагають постійного контролю стану здоров'я дитини, проводити періодично ендоекологічні обстеження, детоксикацію та оздоровлення дитини в умовах організованого дитинства (дитсадок, школа). Фактично це означає, що життя сьогодні від нас вимагає перебудовувати систему освіти в такий спосіб, щоб постійно проводити ендоекологічний моніторинг стану здоров'я дитини. Тобто дитячий садочок чи школа повинні бути такими дитячими закладами, де можна гарантувати дитині, її батькам, суспільству ендоекологічне здоров'я дитини.

Мета Програми. В кожному дитячому садочку, школі, ліцеї, гімназії впровадити постійний ендоекологічний моніторинг стану здоров'я дітей та ендоекологічну профілактику, оздоровлення дитини та ефективну екологічну освіту дитини. Лише періодичний контроль стану здоров'я дитини в системі освіти дозволяє постійно або синхронно із ритмами природи, відслідковувати вплив реальних факторів довкілля на здоров'я дитини і проводити ендоекологічну детоксикацію та оздоровлення її організму.

Шляхи реалізації Програми. Реальна картина стану здоров'я дітей, сьогодні вимагає проводити періодичний моніторинг стану здоров'я дитини (ендоекологічна діагностика), виявляти, в такий спосіб, початкові негативні впливи екологічних чинників на стан здоров'я дітей і проводити необхідні заходи (ендоекологічна профілактика), щоб захистити організм дитини від негативного впливу довкілля.

Сьогодні впроваджуються в практику експресні, дешеві методики діагностики впливу довкілля на здоров'я дитини - ендоекологічна паспортизація дитини.

Таку діагностику при наявності необхідного діагностичного обладнання може проводити медична сестра навчального закладу при відповідному її навчанні ендоекологічній паспортизації здоров'я дітей.

Отже, основою Програми є постійний ендоекологічний моніторинг здоров'я дитини та періодичної ендоекологічної профілактики організму дитини в умовах навчального закладу.

Необхідно створити умови, щоб кожен навчальний заклад став системою забезпечення гармонійного розвитку фізичного і психічного (духовного) здоров'я дитини.

Складові Програми.

- Забезпечення кожного навчального закладу методикою періодичного ендоекологічного контролю стану здоров'я дитини. Це реалізується медичною сестрою навчального закладу, яка пройшла курси підготовки з ендоекологічної діагностики, або районним педіатром-екологом, які проводять таку діагностику в умовах навчального закладу.
- Для співставлення результатів ендоекологічного обстеження здоров'я дитини із умовами довкілля, постійно проводити екологічний моніторинг відповідного навчального закладу: повітря; вода; харчування дітей в умовах навчального закладу; педагогічне навантаження; електромагнітна безпека в навчальному закладі (уроки інформатики); внутрішній режим навчального закладу.
- В кожному навчальному закладі, для всіх дітей створити ендоекологічні паспорти здоров'я дітей.
- У відповідності до ендоекологічних проблем здоров'я дітей, впроваджувати контрольовані методики ендоекологічного оздоровлення дітей.
- Весь навчальний і виховний процес в навчальному закладі екологізується, тобто постійно все робити через "єдоендоекологію" кожної дитини.

- Всі заходи ендоекологічної паспортизації, профілактики та навчання проводяться в тісній співпраці із викладачами навчального закладу та батьками.

Інститут екології людини разом із системою освіти проводить спеціалізовані курси підвищення кваліфікації вчителів проблеми ендоекології дитини.

Очікувані результати. Забезпечення постійного контролю здоров'я дитини в системі освіти впродовж всього періоду навчання дитини в навчальному закладі. Гарантія кожній дитині ендоекологічне здоров'я.

Впровадження ефективної системи екологічного навчання в системі освіти: учнів, викладачів та батьків.